

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการเคลื่อนไหวทางสังคมของชาวไทยมุสลิม : ศึกษากรณีองค์กรต่อต้านสงครามในอัฟกานิสถาน สำหรับวิธีการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Method)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ คือ

2.1 การศึกษาจากเอกสาร ทั้งเอกสารที่จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม เอกสารอัดสำเนา และเอกสารข้อมูลในรูปแบบสื่อสายตรง (internet) เอกสารที่เป็นฐานข้อมูลสำคัญ ได้แก่

- 1) หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสดและมติชน เนื่องจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับถือได้ว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้รับความนิยมในการอ่านสูง เมื่อพิจารณาจากยอดขาย
- 2) เอกสารที่เกี่ยวข้อง และวารสารเฉพาะกิจจากสำนักพิมพ์ต่างๆ เช่น วารสาร “ได้สำนักข่าวตะวันตก” ของสมาคมยูมุสลิมแห่งประเทศไทย หนังสือ อูซามะห์ บินลาเดน จากวีรบุรุษของผู้ถูกกดขี่ถึงสงครามอัฟกานิสถาน เอกสาร โคมหน้าแกนปีศาจ และเอกสารการเดินทางประท้วง : อิสลามว่าอย่างไร ของกลุ่มมุสลิมเพื่อสันติ เป็นต้น

2.2 ศึกษาองค์กร 6 องค์กรเป็นกรณีศึกษา คือ

- 1) คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
- 2) คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 3) สภาองค์กรมุสลิมแห่งประเทศไทย
- 4) มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย
- 5) สมาคมยูมุสลิมแห่งประเทศไทย
- 6) กลุ่มมุสลิมเพื่อสันติ

2.3 จากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมอยู่ในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในกรุงเทพฯ ทุกกิจกรรมที่ศึกษา

- 2.4 จากการสังเกต โดยผู้วิจัยสังเกตจากสิ่งปรากฏเป็นภาพข่าวผ่านเครื่องรับโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต สำหรับกิจกรรมที่จัดขึ้นในส่วนภูมิภาค
- 2.5 จากการสัมภาษณ์ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ กับแกนนำขององค์กรในการเคลื่อนไหวทางสังคม ได้แก่

- 1) นิมุ มะกาเจ รองประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา ผู้ซึ่งมีบทบาทอย่างสูงในการประสานระหว่างคณะกรรมการอิสลาม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และระหว่างองค์กรอื่นๆ และเป็นเลขานุการคณะเดินทางนำเงินไปบริจาคเงินและสิ่งของแก่ชาวอัฟกัน
- 2) ปกรณ์ ปรียากกร ประธานฝ่ายวางแผนและพัฒนา มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย ที่ปรึกษาสภาองค์กรมุสลิมแห่งประเทศไทย นักวิชาการประจำสำนักจุฬาราชมนตรี ประธานศูนย์ข้อมูลข่าวสารของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และเป็นอาจารย์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสูงในขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมครั้งนี้
- 3) อภินันท์ บุรณพงศ์ ประธานสภาองค์กรมุสลิมแห่งประเทศไทย อดีตคนเดือนตุลา และเป็นแกนนำในการเรียกร้องสิทธิต่างๆ ของชาวไทยมุสลิมมาโดยตลอด
- 4) ศราวุธ ศรีวรรณยศ ที่ปรึกษาศมาคมยวมุสลิมแห่งประเทศไทยและเป็นการกรรมการชุดก่อตั้งสมาคมฯ โดยเป็นผู้วางแผนนโยบายการดำเนินงานของสมาคม และติดต่อประสานงานกับองค์กรอื่นๆ ในการเคลื่อนไหวทางสังคม
- 5) อนันตชัย ไทยปาทาน นายแพทย์ประจำโรงพยาบาลศูนย์ยะลา เป็นอดีตนายกสมาคมยวมุสลิมแห่งประเทศไทย มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลด้านสิทธิมนุษยชนของมุสลิม และเป็นหนึ่งในผู้วางแผนทางการดำเนินงานของสมาคมฯ
- 6) สุวิทย์ ตาสนพิจิตร รองประธานกลุ่มมุสลิมเพื่อสันติ นักวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน และเป็นผู้เขียนหนังสือประท้วงต่างๆ ของกลุ่มฯ เป็นผู้วางแผนนโยบายและให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มฯ ตลอดมา

จากแกนนำองค์กรชาวไทยมุสลิมที่เลือกสัมภาษณ์ทั้ง 6 คน ครอบคลุมตัวแทนของ 5 องค์กรกลุ่มตัวแทนองค์กร ภาคเพียงคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการศึกษาผ่านเอกสารแถลงการณ์และบทบาทของจุฬาราชมนตรี เท่านั้น

3. พื้นที่

ผู้วิจัยเลือกศึกษาองค์กรในกรุงเทพฯ และองค์กรใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเหตุผลคือ เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยจึงเป็นศูนย์กลางที่ตั้งของหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนศูนย์กลางของสื่อแขนงต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ส่วนขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมขององค์กรชาวไทยมุสลิมใน ครั้งนี้ องค์กรที่เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนก็ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ดังนั้นจึงมีกิจกรรมที่หลากหลายเกิดขึ้นในกรุงเทพฯ ในช่วงเวลานั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ณ ที่ทำการของมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยเลือกศึกษาองค์กรมุสลิมที่เคลื่อนไหว ในกรุงเทพฯ นอกจากนั้นยังเป็นพื้นที่ศูนย์กลางของข่าวสารทั้งปวงของสังคมไทย ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว พื้นที่ของมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามฯ ยังเป็นพื้นที่ที่นักข่าวแขนงต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศมา แสวงหาข่าวและ ทำข่าว ณ ที่นั้นเป็นสำคัญ

อนึ่งการเลือกพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครทำให้ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลใน ลักษณะการสังเกตแบบมีส่วนร่วมได้ทุกกิจกรรมการเคลื่อนไหว เนื่องจากผู้วิจัยตั้งถิ่นฐานอยู่ใน กรุงเทพฯ

สำหรับการที่เลือกองค์กรใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของชาวไทยมุสลิมเป็นจำนวนมาก กล่าวได้ว่าชาวไทยมุสลิม จำนวนกว่าครึ่งหนึ่ง ตั้งถิ่นฐานอยู่ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ ดังนั้นในขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมในครั้งนี้นี้จึงทำให้พื้นที่ดังกล่าวมีประชาชนเข้าร่วมอยู่ใน ขบวนการเคลื่อนไหวฯ เป็นจำนวนมากและในกิจกรรมที่หลากหลายเช่นเดียวกับพื้นที่ในกรุงเทพฯ

4. ประเภทขององค์กร

เนื่องจากองค์กรที่ทำการเคลื่อนไหวทางสังคมในครั้งนี้นี้ประกอบด้วยองค์กรที่หลากหลาย ผู้วิจัยจึงเลือกองค์กรชาวไทยมุสลิม โดยแบ่งเป็นประเภทต่างๆ โดยมีสมมุติฐานว่าประเภท ความแตกต่างขององค์กรน่าจะมีผลต่อการขับเคลื่อนในการเคลื่อนไหวทางสังคม

องค์กรที่อยู่ในขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของชาวไทยมุสลิมในครั้งนี้นี้สามารถ จำแนกความแตกต่างได้ดังนี้

- 4.1 องค์กรที่เป็นนิติบุคคลภายใต้พระราชบัญญัติบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540 ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย คณะกรรมการอิสลามประจำ จังหวัด ซึ่งมีทั้งหมด 33 จังหวัด และกล่าวได้ว่าคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทุก จังหวัดต่างก็มีบทบาทในการเคลื่อนไหวทางสังคมในครั้งนี้นี้

สำหรับกลุ่มองค์กรในประเภท 4.1 นี้ผู้วิจัยเลือกองค์กรชาวไทยมุสลิม 2 องค์กรคือ

- 1) คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เหตุผลเพราะเป็น องค์กรสูงสุด ในระบบการบริหารตามพระราชบัญญัติบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540 โดยมีจุฬาราชมนตรี ซึ่งมีสถานภาพเป็นผู้นำสูงสุดของชาวไทยมุสลิม ทั้งปวงทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการกลางอิสลามฯ อีกตำแหน่งหนึ่ง ด้วย ฉะนั้นการเลือกองค์กรนี้จึงเสมือนได้ศึกษา ทั้งบทบาทการเคลื่อนไหว ของทั้งคณะกรรมการกลางอิสลามฯ และของจุฬาราชมนตรีที่มีสถานภาพเป็น ผู้นำด้วย ซึ่งในอิสลามได้ให้ความสำคัญของผู้นำไว้สูง ดังนั้นจึงน่าจะมีผลต่อ การขับเคลื่อนของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม
- 2) คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เหตุผลเพราะ เป็นองค์กรที่รองลงมาจากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ภายใต้พระราชบัญญัติบริหารองค์กรศาสนา อิสลาม พ.ศ. 2540 โดยประธาน กรรมการอิสลามประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย นอกจากนั้นยังเป็นเพราะใน 5 จังหวัดดังกล่าว เป็นภูมิภาคที่มีประชากรชาวไทยมุสลิมเป็นจำนวนมาก มากจนเป็นชนกลุ่มใหญ่ของภูมิภาค ดังนั้นในการเคลื่อนไหวทางสังคมครั้งนี้ บริเวณนี้จึงมีประชาชนชาวไทยมุสลิมมาร่วมอยู่ในขบวนการเคลื่อนไหวทาง สังคมจำนวนมาก ซึ่งย่อมมีผลต่อการเคลื่อนไหวภายใต้กิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลาย

4.2 องค์กรที่เป็นนิติบุคคล จากการจดทะเบียนเป็น มูลนิธิ และสมาคม ผู้วิจัยเลือก 2 องค์กรชาวไทยมุสลิม คือ

- 1) มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย เป็นสถานที่ที่เป็นที่ตั้งของ องค์กรมุสลิมต่างๆ หลายองค์กรทั้งที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นนิติบุคคล มูลนิธิฯ จึงเป็นศูนย์กลางของการดำเนินกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางสังคมใน ครั้งนี้ เพราะมูลนิธิฯ มีทำเลที่ตั้ง ที่สะดวกในการทำกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดเวทีอภิปรายที่มีผู้ฟังจำนวนมาก การละหมาดร่วมกัน การมีร้านอาหาร ร้านหนังสือ ที่จอดรถ เป็นต้น นอกจากนั้นตามที่กล่าวแล้วว่าการ เคลื่อนไหวทางสังคมครั้งนี้ สถานที่ของมูลนิธิฯ ถือเป็นศูนย์กลางของสื่อทุก แขนง ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

อนึ่ง องค์กรนี้เป็นองค์กรนิติบุคคลที่คณะกรรมการอยู่ในวัยของผู้อาวุโส เป็นสำคัญ และจากความเป็นนิติบุคคลดังกล่าว ดังนั้นบทบาทในการเคลื่อนไหวทางสังคมจึงอยู่ในกรอบของนิติบุคคล

- 2) สมาคมยุวมุสลิมแห่งประเทศไทย เหตุผลเพราะเป็นองค์กรนิติบุคคลที่มีบทบาทในการเคลื่อนไหวทางสังคมในประเด็นต่างๆ มาโดยตลอด โดยเป็นการดำเนินงานของคณะกรรมการรุ่นหนุ่มสาว ภายใต้กรอบของความเป็นนิติบุคคล และสมาคมนี้ยังดำเนินกิจกรรมทั้งพื้นที่ในกรุงเทพฯ และในจังหวัดชายแดนภาคใต้

4.3 องค์กรที่ไม่เป็นนิติบุคคล เนื่องจากองค์กรพัฒนาเอกชนมุสลิมทั่วประเทศมีทั้งที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นนิติบุคคล ในส่วนขององค์กรที่ไม่เป็นนิติบุคคลที่ทำการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกองค์กรชาวไทยมุสลิม 2 องค์กร คือ

- 1) สภาก่อการมุสลิมแห่งประเทศไทย เป็นองค์การที่มีบทบาทในการเคลื่อนไหวทางสังคมมาแต่ปี พ.ศ. 2533 ในรูปของเครือข่ายมาโดยตลอด การเคลื่อนไหวทางสังคมในครั้งนี้ ดำเนินการ โดยคณะกรรมการซึ่งเป็นกลุ่มผู้อาวุโสเป็นสำคัญ
- 2) กลุ่มมุสลิมเพื่อสันติ เป็นกลุ่มที่เพิ่งตั้งขึ้นจากเหตุการณ์ถล่มอัมมานิสถาน โดยเป็นกลุ่มของนักวิชาการทางศาสนาและคนรุ่นใหม่ ดังนั้นย่อมมีผลต่อการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางสังคม

หนึ่งสำหรับองค์กรประเภทที่ 4.2 คือ องค์กรที่เป็นนิติบุคคล และ 4.3 คือ องค์กรที่ไม่เป็นนิติบุคคล องค์กรทั้ง 2 ประเภทนี้สามารถจัดรวมกันได้ในอีกชื่อหนึ่งคือ ต่างเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนมุสลิม (Non-Government Muslim Organization)

สรุปได้ว่าจากประเภทขององค์กรทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว (คือ 4.1 4.2 และ 4.3) ผู้วิจัยได้เลือกองค์กรชาวไทยมุสลิมประเภทละ 2 องค์กรคือ

องค์กรประเภทนิติบุคคลภายใต้พ.ร.บ.บริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540 ได้แก่ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

องค์กรประเภทนิติบุคคลภายใต้พ.ร.บ.วัฒนธรรมแห่งชาติ ได้แก่ มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย และ สมาคมยุวมุสลิมแห่งประเทศไทย

องค์กรประเภทไม่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ สภาก่อการมุสลิมแห่งประเทศไทย และ กลุ่มมุสลิมเพื่อสันติ

5. กิจกรรมขององค์กรชาวไทยมุสลิมและการเลือก

เนื่องจากองค์กรทั้ง 6 องค์กร บางองค์กรดำเนินกิจกรรมหลายกิจกรรมหรือมีกิจกรรมที่หลากหลายและบางองค์กรดำเนินกิจกรรมแต่เพียงบางประการ ผู้วิจัยจึงเลือกกิจกรรมขององค์กรชาวไทยมุสลิมโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

- 5.1 เลือกกิจกรรมที่องค์กรอื่นๆ ทำโดยไม่ซ้ำกับองค์กรอื่นๆ คือ การเดินขบวนประท้วงของกลุ่มมุสลิมเพื่อสันติ
- 5.2 เลือกกิจกรรมที่เป็นจุดเด่นขององค์กรและเป็นกิจกรรมที่แตกต่างจากองค์กรอื่นๆ คือ
- 1) การให้สัมภาษณ์และการแสดงการณ ของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เนื่องจากคณะกรรมการกลางอิสลามฯ เป็นองค์กรสูงสุดในการบริหารสังคมมุสลิม ดังนั้นจุดยืนและความคิดเห็นของคณะกรรมการกลางอิสลามฯ จึงถือได้ว่าเป็นตัวแทนของสังคมมุสลิมโดยรวมด้วยเช่นกัน อีกทั้งคณะกรรมการกลางอิสลามฯ ยังมีหน้าที่ในการให้คำชี้แนะและกำหนดกรอบแก่ชาวไทยมุสลิมโดยตรง ดังนั้นบทบาทของคณะกรรมการกลางอิสลามฯ จึงสำคัญยิ่งต่อสังคมมุสลิมไทยที่สะท้อนให้เห็นถึงการนำหลักการอิสลามมาปรับใช้ในการเคลื่อนไหวทางสังคม
 - 2) เอกสารแสดงการณ ของสภาองค์กรมุสลิมแห่งประเทศไทย เนื่องจากสภาองค์กรมุสลิมฯ ถือเป็นองค์กรที่มีบทบาทเป็นแกนนำในเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนชาวไทยมุสลิมในการเคลื่อนไหวในประเด็นต่างๆ ที่ผ่านมา ดังนั้นสภาองค์กรฯ จึงเป็นองค์กรที่วางแนวทางและกำหนดยุทธศาสตร์ของการเคลื่อนไหวทางสังคม แสดงการณ ของสภาองค์กรจึงมีความสำคัญต่อแนวทางและยุทธศาสตร์การดำเนินกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางสังคมขององค์กรเครือข่ายและสังคมชาวไทยมุสลิมด้วย นอกจากนี้สภาองค์กรฯ ยังเป็นองค์กรที่ประสานงานระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชนกับคณะกรรมการกลางอิสลามฯ เพื่อให้การเคลื่อนไหวฯ มีเอกภาพมากขึ้น
 - 3) การละหมาดฮายัตและการเดินทางไปมอบเงินและสิ่งของบริจาคแก่ชาวอัฟกัณของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งตลอดช่วงเวลาแห่งการเคลื่อนไหวทางสังคมของชาวไทยมุสลิมในครั้งนี มีเพียง 2 องค์กรที่เดินทางไปมอบสิ่งของบริจาคแก่ชาวอัฟกัณยังชายแดนปาเกีสถาน คือ สมาคมยุวมุสลิมฯ เดินทางพร้อมับคณะของ ร.ต.อ.นิติภูมิ นวรัตน์ และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เดินทางไปมอบเงินและสิ่งของบริจาค โดยสถานะของคณะกรรมการฯ เดินทางเป็นตัวแทนของชาวไทยมุสลิมอย่างเป็นทางการ
 - 4) การทำงานด้านสื่อและการรณรงค์ว่าบาตรสินค้าสหรัฐฯ และพันธมิตร ของสมาคมยุวมุสลิมแห่งประเทศไทย สมาคมยุวมุสลิมฯ เป็นองค์กรที่ดำเนินงานเรียกร้องในประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิของชาวมุสลิมมาเป็นเวลานาน ดังนั้นจึงมีเครือข่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่ายด้านสื่อสารมวลชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึง

ทำให้สมาคมสามารถดำเนินงานด้านสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ภายใต้ งานด้านสื่อสารมวลชนของสมาคมฯ กิจกรรมการรณรงค์ว่าบาตรสินค้าสหรัฐฯ และพันธมิตรยังเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่โดดเด่นของสมาคมฯ เนื่องจากความพร้อม ด้านข้อมูล และช่องทางในการประชาสัมพันธ์สู่สังคม

- 5) การสนับสนุนงานบริการด้านสถานที่ ของมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย เนื่องจากมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางฯ มีความพร้อมทางด้านสถานที่ดังที่ได้กล่าวแล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศึกษามูลนิธิเพื่อศูนย์กลางฯ ในฐานะ เจ้าบ้านของ องค์กรชาวไทยมุสลิมที่มาใช้สถานที่ของมูลนิธิในการเคลื่อนไหวทางสังคมครั้งนี้
- 6) การเดินทางบวญประท้วงและยื่นหนังสือประท้วง ของกลุ่มมุสลิมเพื่อสันติ โดยกลุ่มมุสลิมเพื่อสันติได้จัดการเดินทางบวญประท้วงการทำสงครามของสหรัฐฯ ณ หน้าสถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย และได้ยื่นหนังสือประท้วงแก่เจ้าหน้าที่สถานทูตด้วย

6. ขอบเขต

ขอบเขตการรวบรวมข้อมูล ได้แบ่งสาระของข้อมูลที่ต้องการรวบรวมเป็นส่วนต่างๆ ที่สำคัญ ดังนี้คือ

1. เหตุการณ์นับจากเหตุวินาศกรรม วันที่ 11 กันยายน 2544 จากสังคมโลกถึงสังคมไทย
2. ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมขององค์กรชาวไทยมุสลิม ผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่เลือกเป็นกรณีศึกษา ซึ่งพิจารณาทั้งจากผู้ดำเนินงานขององค์กรและจากประชาชนชาวไทยมุสลิมที่ร่วมอยู่ในการเคลื่อนไหวทางสังคมครั้งนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย